

Recenzja dorobku naukowego
będącego podstawą wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego
(art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule
z zakresie sztuki Dz.U. 2016, poz.882 ze zm. W Dz.U. 2015, poz. 1311)
w postępowaniu habilitacyjnym dra Piotra Konderaka
(dziedzina: nauki społeczne, dyscyplina – nauki o poznaniu i komunikacji społecznej)

Podstawą wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w rozumieniu w/w ustawy podaną przez dra Piotra Konderaka jest jego książka *Mind, Cognition, Semiotics: Ways to Cognitive Semiotics*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018 (s. 319).

1. Sylwetka Habilitanta

Tytuł magistra Habilitant uzyskał w roku 1999 na podstawie pracy: *Podstawy obliczeniowego rozumienia języka naturalnego* (promotor: prof. dr hab. Jacek Pańniczek).

Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o poznaniu i komunikacji społecznej (uchwała Rady Wydziału Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS) dr P. Konderak uzyskał w roku 2005 na podstawie rozprawy *Model kognitywny zdolności językowych* (promotor: prof. dr hab. Jacek Pańniczek, recenzenci: prof. dr hab. Urszula Żegleń, prof. dr hab. Marek Hetmański)

W latach 2000-2006 pracował na stanowisku asystenta w Zakładzie Logiki i Metodologii Nauk, UMCS, a od roku 2006 do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta.

W latach 2013—2017 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Filozofii WFIS.

2. Opinia o publikacji podanej jako podstawa ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Książka dra Piotra Konderaka *Mind, Cognition, Semiotics: Ways to Cognitive Semiotics*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018 (s. 319), recenzentem wydawniczym była dr hab. Anita Pacholik-Żukromska, została wskazana jako osiągnięcie będące podstawą wniosku o nadania stopnia doktora habilitowanego wynikające z artykułu 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule

naukowym oraz o stopniach i tytule z zakresie sztuki (Dz.U. 2016, poz.882 ze zm. W Dz.U. 2015, poz. 1311)

Książka napisana po angielsku, składa się z czterech części, 8 rozdziałów oraz z Wprowadzenia (*Introduction: How to Approach Meaning?*), Uwag końcowych (*Concluding Remarks: Ways to Cognitive Semiotics Reconsidered*), literatury cytowanej (*References*) oraz indeksu nazwisk i indeksu rzeczowego.

2.1 Ogólna uwaga o celach książki

Autor stawia dobrze określone cele, które zamierza zrealizować w książce. Celem ogólnym jest prezentacja tworzącej się dyscypliny – semiotyki kognitywnej. Podaje też trzy cele szczegółowe: (1) prezentacja semiotyki kognitywnej w ujęciu szkoły z Lund; (2) drugim celem szczegółowym jest przedstawienie relacji między kognitywistyką „standardową”, a semiotyką kognitywną pojmowaną jako subdyscyplina lub jeden z elementów semiotyki standardowej w jej postaci dojrzałszej; (3) dlatego też trzecim celem jest próba zbudowania powiązań między kognitywistyką standardową i teoriami o charakterze enaktywnym, w tym rozwijaną m.in. przez Autora semiotyką kognitywną.

Książka poddaje próbom rozwiązania problemów zapowiedzianych już we wcześniejszych publikacjach Autora. Dotyczą one głównie świadomości, znaczenia, umysłu i języka (te dwa ostatnie w ich wersjach obliczeniowych). Książka jest nie tyle rozszerzeniem i uzupełnieniem, ale przede wszystkim próbą stworzenia spójnego ontologicznie i teoretycznie (metodologicznie) może nie tyle systemu semiotyki kognitywnej związanej z procesem wytwarzania/tworzenia znaczeń [*meaning-making*], ale prześledzenie możliwości zbudowania jej na podstawach współczesnych, nowych badań i koncepcji, głównie tych odnoszących się do procesu powstawania znaczeń, a posługując się terminologią Peirce’a, odnoszących się do procesu semiozy. Kategoria znaczenia jest decydująca zarówno dla procesów przedświadomościowych, jak i na poziomie powstawania umysłu/świadomości, a przede wszystkim języka z semantyką dobrze określoną, nadającą się do procesów symulacji w określonych modelach komputacyjnych.

Część I (Cognitive Semiotics: Basics) składająca się z dwu rozdziałów przedstawia (w pierwszym rozdziale) obraz kognitywistyki jako dyscypliny i w tych ramach wprowadzana są ogólne założenia, pojęcia ważne dla semiotyki kognitywnej w wybranych aspektach metodologicznych i przedmiotowych. Uszczegółowieniem, przedstawionym w rozdziale II jest koncepcja Hierarchii Semiotycznej, którą Habilitant wykorzystuje w dalszych swoich analizach do budowy podstaw semiotyki kognitywnej w odniesieniu do procesu tworzenia znaczeń, który uważa za podstawowy element semiozy.

Część II (Minds and Meaning) składa się z dwu rozdziałów poświęconych filozoficznemu (głównie) problemom badań nad umysłem, których szczegółowszą część stanowi rozdział drugi prezentujący i przyjmowaną dalej przez Autora koncepcję umysłu, jak i akceptowane w książce metody badań oraz pojęcia i kategorie użyteczne teoretycznie do opisu mechanizmu procesu powstawania znaczeń na różnych poziomach.

Część III (Cognition) również składa się z dwu rozdziałów poświęconych problemom poznania, ale najpierw rozważanych w kontekście badań kognitywistycznych i wiązanych z tym wyróżnianiem

różnych podejść w samej kognitywistyce. Rozdział 6 jest z kolei prezentacją najnowszego nurtu w pojmowaniu samego procesu poznania – enaktywizmu.

Część ostatnia IV (Semiosis) złożona z dwu rozdziałów jest powrotem tematycznym do problemów semiotyki, ale już w kontekście umysłu i poznania. Rozdział pierwszy tej części zawiera omówienie trzech koncepcji semiotycznych, z których wybrane aspekty oceniane są w kontekście badań empirycznych, co stanowi podstawę budowanego obrazu procesu semiozy rozwijanego w ramach prezentowanej koncepcji semiotyki kognitywnej. Dalszy ciąg uzasadnienia dla tej koncepcji semiotyki i podejścia do badań procesu semiozy (tworzenia znaczeń) stanowi rozdział drugi tej części i ostatni omawianej monografii. Jest prezentacją przykładów możliwego w dalszym rozwoju tego podejścia modelowania procesów semiozy, choć w odniesieniu do języka naturalnego, to z intencją rozszerzenia na znaczenia w innych systemach znaków.

Uwagi kończące monografię operują metaforą drogi i horyzontu, co wydaje się słuszne, jako że Autor ma na uwadze dalsze badania i rozwój. Określa główne problemy do dalszego badania, podaje cechy, jakie powinna posiadać powstająca semiotyka kognitywna, zwraca uwagę na interdyscyplinarny charakter tych badań, jak też potrzebę ich integracji.

2.2 Opinia o monografii

Jak zwykle ogólna trudność przy budowaniu propozycji teoretycznej tworzonej z odwołań się do wielu koncepcji dotyczy jej spójności. Zazwyczaj synteza różnych koncepcji (ich założeń) użytecznych w stworzeniu nowej perspektywy natrafia na określone problemy metodologiczne i pojęciowe (definicyjne). Dlatego w swej ocenie skupię się głównie na problemie spójności monografii.

W wypadku książki problem ten dotyczy nie tylko podejścia Autora do szczegółowych badań (np. modelowania) problemu semiozy, ale wszystkich omawianych w książce podejść i teorii. Habilitant w dużym stopniu wychodzi z tego z rezultatem zadowalającym metodologicznie. Może to być także efektem nie do końca określonego obszaru samych badań semiotycznych, jak i metodologicznej uwagi Autora, by dokonywać świadomej selekcji pojęć i ich interpretacji spójnych dla propozycji koncepcyjnej Habilitanta. Zakładam zazwyczaj tę drugą odpowiedź.

Powyżej podany problem występuje przy recepcji przez Autora dla swoich potrzeb teoretycznych Hierarchii Semiotycznej, co jest znaczące dla całości projektu semiozy kognitywnej. Szczegółowo trudność tę można prześledzić w rozdziale VII, gdzie omawia się trzy koncepcje semiotyki (znaku), a w rozdziale VII Autor prezentuje różne sposoby rozumienia znaku oparte na odmiennych założeniach: koncepcja stoików pojmuje znak jako byt umysłowy (niepojmowany psychicznie), jakim jest lekton; koncepcja Peirce'a - bardzo ważna dla propozycji tworzonej w monografii – odnosi się do różnego rodzaju bytów i kategorii i jest przez to niespecyficzna, a co istotne znak pojmuje relacyjnie; ostatnia koncepcja znaku (Sonesson) jest oparta na założeniach fenomenologicznych. W tej sytuacji badawczej dobrym zabiegiem jest wydobycie przez Autora i odpowiednia interpretacja tego „co przydatne”. Dokonuje on tego po omówieniu każdej z tych teorii znaku odnosząc ją do semiotyki kognitywnej. I tak np. lekton poddaje interpretacji zgodnej z uwagami U. Eco, w koncepcji Peirce'a radzi sobie dobrze z interpretacją synechizmu (nieskończoności) procesu semiozy przy ustalaniu się znaczenia znaku. A w wypadku koncepcji Sonessona przyjmuje jego interpretację fenomenologiczną

analizy znaku. Takie postępowanie badawcze dobre świadczy u samoświadomości metodologicznej i teoretycznej Habilitanta.

Erudycyjne nagromadzenie wcześniej omawianych koncepcji czasami nie spełnia tego warunku i buduje tylko historyczny kontekst problemowy, użyteczny dla zrozumienia potrzeby rozwijania semiotyki kognitywnej. Dopiero w rozdziale VII pojawia się wyraźniej umiejętność tworzenia koncepcji, uspołniania jej przy korzystaniu badań innych.

Obszerne prezentacje przywoływanym koncepcji w różnym stopniu użytecznych w konstruowaniu autorskiej koncepcji semiotyki poznawczej pełnią funkcję erudycyjną i służą rysowaniu tła dla konkretniejszych problemów. Mimo ich służebnej roli względem celu głównego monografii warto docenić zdolność Autora do szukania uzasadnienia w wielu teoriach, na różnych płaszczyznach. Taka zdolność i wiedza są użyteczne w dydaktyce oraz w szukaniu nowych inspiracji do badań.

Jednak w pewnych częściach pracy, gdy powstają podstawy proponowanej/postulowanej własnej propozycji teoretycznej, zaczyna jednak brakować takiej równowagi między przywoływanymi założeniami fenomenologii, semiotyki, badań psychologicznych, informatycznych. Na przykład, gdy nie ma szczegółowszych odniesień do dokładniejszych badań nad organizacją i strukturą pojęć, pamięci, kategoryzacją, to przeważają badania lingwistyczne (zbliżone do AI). Zaś ze względu na treść wcześniejszych rozdziałów (niż 7 i 8) praca powoli nabiera charakteru filozoficznego, a nie założonego semiotycznego czy kognitywistycznego.

Można mieć wątpliwości, czy dobrze zostały ujęte dwa procesy semiozy obecne w przedstawianiu problemu tworzenia znaczeń. Przedstawiony w monografii dynamiczny charakter tworzenia znaczeń prezentuje się raczej dwojako niż dwuznacznie. Mam tu na myśli zewnętrzną dynamikę rozwojową, ewolucyjną ontogenetyczną. Jednak przy zastosowaniu semiotyki Peirce'a pojawia się dodatkowo wewnętrzna dynamika „systemu” semiotycznego wynikająca z natury samego znaku, a nie z elementów zewnętrznych względem tego systemu, bo choć sama koncepcja Peirce'a zakłada podmiot/umysł, to jest to on pojmowany niepsychologicznie. W jego naturze znaku leży nieskończona interpretacja i mediacja. W wypadku znaków rozważanych w perspektywie Hierarchii Semiotycznej ich dynamika wynika z rozwoju, przekształcenia i ich użycia faktualnego, dodatkowo w relacji z środowiskiem (pojmowanym jako Umwelt). Myślę, że powinna być podkreślona tu różnica między procesami semiozy w perspektywie Hierarchii Semiotycznej i semiozy w perspektywie semiotyki Peirce'a (przyjętej przez Autora), by zobaczyć lepiej adekwatność empiryczną zastosowania tej drugiej teorii semiotycznej do analizy zjawisk semiotycznych w powiązaniu z procesami poznawczymi.

Związane z brakiem zwrócenia uwagi na powyższą dystynkcję jest słabe rozróżnienie między sposobami rozumienia (a może nawet z różnymi rozumieniami) znaków tworzonych na różnych poziomach organizacji Hierarchii Semiotycznej. Na przykład, różnica między znaczeniem znaków językowych a znaczeniem znaków języka gestów jest może stopniowalna, ale w porównaniu z poziomem zachowań organizmów prostych jest to już różnica kategorii. Warto byłoby rozważyć możliwość uzgodnienia wspólnej kategorii dla procesu tworzenia znaczenia na różnych poziomach.

Próba syntezy, jak każda próba wypracowywania podstaw natrafia na znany problem niewspółmierności ontologicznych czy semantycznych. Dla ilustracji problemu, z którymi boryka się Autor, przywołam jeden z nich. Jedną z istotniejszych trudności pojęciowych jest niewspółmierność

pojęć znaczenia percepcyjnego i znaczenia językowego. Jedno i drugie ma charakter empiryczny, lecz konstytucję odmienną. Przywołane koncepcje znaku, a także zaproponowane modelowanie semantyczne (związane z architekturą poznania) nie umożliwiają przejścia między znaczeniem jednego a drugiego typu (poziomu). Znaczenie stoików jest intelektualne, de Saussure'a - strukturalne, a Peirce'a jest niezależne od ontologii, formalne. W tej sytuacji trudno podać podstawy wspólnego użycia pojęcia znaczenia i ciągłości w procesie jego tworzenia, choć można z sensem rozróżnić znaczenie percepcyjne od językowego, co Autor czyni. Taki problem jest symptomatyczny dla wielu opracowań o charakterze syntetycznym i w tej monografii mamy z nim do czynienia, choć jak zaznaczyłem wcześniej, Autor i tak radzi sobie dobrze z problemami tworzenia spójnej panoramy badań i różnych podejść.

Rozdział IV poświęcony jest fenomenologicznemu ujęciu omawianych kwestii. Przy czym fenomenologia pojmowana jest głównie jako metoda przekraczania doświadczenia subiektywnego (s. 111), jest metodą przewyższania introspekcyjnego doświadczenia przedmiotów świata, a nie sposobu ich konstytuowania w trakcie przejawiania się podmiotowi. Pozwala to przekroczyć kartezjański dualizm rzeczy i ich reprezentacji (111-2, 114) i wprowadzić „dyscyplinę” w opisie stanów świadomości. Autor często boryka się w książce z określeniem warunków intersubiektywności angażując właśnie metodę fenomenologii, dochodząc w tym poszukiwaniu do neurofenomenologii. Wiąże fenomenologię z badaniami nauk empirycznych, czyli opowiada się za znaturalizowaną postacią fenomenologii, uważając, że ją bardziej użyteczną do badań nad procesem tworzenia znaczeń. Odwołuje się też do mechanizmów funkcjonowania języka (jego własności semiotycznych), procesów kognitywnych, akceptując w końcu także ich enaktywistyczne ujęcie, co poszerza problematykę znaczenia o współczesne dyskusje w ramach kognitywistyki, a nie tylko o spory w ramach filozofii umysłu, o czym jest także dużo w książce.

Rozdział VI jest przykładem dobrze przygotowywanej perspektywy dla podjęcia kluczowego zagadnienia semiozy podjętego w rozdziale następnym. Przywołane prace i koncepcje z autorami ważnymi dla współczesnej dyskusji nad omawianymi w monografii problemami umiejscawiają semiozę w nowym kontekście, wychodzącym już poza samą Hierarchię Semiotyczną, omawianą wcześniej. Jest to syntetyczne spojrzenie Autora monografii na próbę wyjścia poza spektrum koncepcji, które nazywa „kognitywizmem” i szansę dla semiotyki kognitywnej widzi w budowaniu platformy opartej na założeniach umysłu i poznania ucieleśnionego, rozszerzonego, usytuowanego, czyli w przyjęciu założeń szeroko pojmowanego enaktywizmu.

Książka jest świadectwem poszukiwań koncepcyjnych odwołujących się do wielu aspektów badań nad znaczeniem prowadzonych w różnych w różnych teoriach. Autor odwołuje się do badań nad umysłem (badań filozoficznych i empirycznych), badań nad różnymi rodzajami stanów mentalnych (aktami poznawczymi, świadomości) ich ewolucji i rozwoju, do badań nad procesami semiozy (w ramach różnych teorii znaku). W mojej ocenie, chociaż niektóre z prezentacji są zbyt pobieżne, to w sumie składają się bardziej kompletny obraz badanego problemu i pozwala to ocenić swoistość zaproponowanego ujęcia, które po przeglądzie wielu perspektyw częściowych, proponuje ujęcie bardziej interdyscyplinarne, właściwe dla dyscypliny, w ramach której autor chce sytuować swoje sformułowanie problemu znaczeń. Choć zmierza w kierunku dość ograniczonego metodologicznie i zakresowo badania procesów tworzenia znaczeń, to widać jednak – z racji dość obszernych omówień różnych problemów – dobre uzasadnienie, dlaczego taka propozycja warta jest uwagi i dalszych

badań (pewnie mocno zmodyfikowanych przez kolejne założenia konceptualne i nowe dane empiryczne).

Książka jest wydana poprawnie (czytelnie) pod względem edytorskim. W bibliografii brakuje odniesienia do książki: J. Hoffmayer, *Semiotic Scaffolding for Living Systems* przywołanej w książce.

3. Opinia o innych osiągnięciach naukowych dra Piotra Konderaka

Pozostałe swoje osiągnięcia podzielił Habilitant w Autoreferacie na trzy zakresy tematyczne: (1) Język i poznanie; (2) Modelowanie procesów semiozy; (3) Świadomość i tworzenie znaczeń.

Pierwszą grupę tworzą teksty najwcześniejsze, będące zakresowo kontynuacją badań nad doktoratem i dotyczą problemów modularności, akwizycji języka. Stale obecne jest w nich podejście obliczeniowe. Rozszerzenie badań związanych z modelowaniem o elementy semiotyki kognitywnej związane jest z przyjęciem założeń semiotyki Peirce'owskiej i jego dynamicznego ujęcia procesu semiozy, czego efektem jest artykuł „On a cognitive model of semiosis”. Rozważania nad problemami budowania modeli obliczeniowych wzbogacone jest to o założenia teorii znaku w ujęciu Peirce'a. Podobne założenia przyjmuje artykuł „On evolution of thinking about semiosis: semiotics meets cognitive science”, gdzie obliczeniowe modele są symulacjami systemów semiotycznych operujących na symbolach, ale dotyczą już one systemów biologicznych. Pojawia się, wykorzystane pełniej w monografii, odniesienie koncepcyjne do Hierarchii Semiotycznej. Rozwinięcie tych idei dla systemów o różnych poziomach organizacji i odwołaniem się do pojęcia znaczenia i procesów jego dynamicznego tworzenia, adekwatnych biologicznie i psychologicznie, znajduje miejsce w rozdziale VIII monografii. Trzecia grupa tekstów powstaje we współpracy ze szkołą Lund i zawiera próby wyraźniejszego umocowania problemów semiozy w założeniach filozoficznych, a w szczególności tych dotyczących świadomości i fenomenologii.

W pracach pojawia się też nowy obszar badań, poszerzający badania nad semiotyką kognitywną w wersji szkoły z Lund. Dotyczy on zjawiska komunikacji w społecznościach robotów. Choć Habilitant w dalszym ciągu uzasadnia swoje przekonania (na konferencjach głoszonych w tym czasie i w pisanych artykułach) o poznawczej efektywności modeli obliczeniowych zastosowanych do analizy procesów komunikacji, to tym razem robi to już w bogatszym kontekście usytuowania podmiotów w środowisku fizycznym i społecznym robotów, wyposażonych w odpowiednio bogate sensoria i mechanizmy przetwarzania danych (informacji). Pozwala to, zadaniem Habilitanta, co ujmuje w artykule o komunikacji robotów „On the emergence of communication: an argument from robotics” docenić różnice i podobieństwa między warunkami nakładami na komunikację zarówno robotów, jak i podmiotów ludzkich oraz ich hybrydowej postaci komunikacji.

Oceniając prace inne niż monografia widać zarówno specjalizacyjny nurt badań Habilitanta, jak też wysiłek badawczy w poszerzaniu dziedziny badań semiotycznych budowanych dość spójnie na kategoriach istotnych dla semiotyki kognitywnej tak, jak ją pojmuje i rozwija środowisko tworzące dziś tę subdyscyplinę semiotyki w ramach kognitywistyki.

W tym kontekście warto podkreślić, że ważnym elementem dorobku Habilitanta jest współredakcja (wraz ze J. Zlatevem i G. Sonessonem) pierwszej antologii tekstów z zakresu semiotyki kognitywnej podejmującej próbę określenia zakresu przedmiotowego (i częściowo metodologii) tworzącej się

kognitywistyki kognitywnej jako nowej dyscypliny. Koncepcja antologii wymagała (por. Autoreferat) opracowania istotnych dla dyscypliny kategorii pojęciowych: metametodologicznych, obszarowych (związanych ze znaczeniem i kategoriami pochodnymi) i terminologicznych. Jak pisze Habilitant, był to okres „...szczególnie ważny z perspektywy mojego rozwoju naukowego”, który ukształtował go jako członka grupy współtworzącej semiotykę kognitywną.

4. Informacja o publikacjach, konferencjach oraz aktywności dydaktycznej i organizacyjnej

Poniższe dane sformułowano na podstawie kryteriów zawartych w stosownym rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r.

§ 3.2 Autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie JCR lub na liście ERIH

Publikacje w bazie JCR lub publikacje na liście ERIH – 3

§ 4.1 Autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazie lub na liście poprzednio wyliczonych

Publikacje w międzynarodowych lub krajowych naukowych czasopismach = 5

§ 4.3 Sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych według JCR (zgodnie z rokiem opublikowania)

§ 4.4 Liczba cytowań publikacji według bazy Scopus i Google Scholar

Scopus – 3

Google Scholar - 2

§ 4.5 Indeks Hirscha

IH (według Scopus) = 1

IH (według Google Scholar) = 2

§ 4.6 Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w nich

(1) Współpracownik w programie *Center for Cognitive Semiotics* (Uniwersytet w Lund, 2009-2014), finansowany przez Sveriges Risbank

§ 4.8 Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

(1) Referaty na konferencjach (międzynarodowych i krajowych) = 17

§ 5.2 Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji

(1) Przewodniczący międzynarodowego komitetu organizacyjnego = 2

(2) Członek naukowego komitetu organizacyjnego międzynarodowych konferencji = 6

- (3) Organizator międzynarodowego naukowego seminarium tematycznego = cztery spotkania
- (4) Członek komitetów naukowych i recenzent abstraktów konferencji międzynarodowych = 6

Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

- (1) Brak danych

Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych serii wydawniczych

- (1) Współredaktor tomu *Meaning, Mind and Communication* (udział Habilitanta 30% - poświadczony załącznikiem; inni redaktorzy: J. Zlatev, J. Sonesson) - 1

Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych - 4

- (1) Polskie Towarzystwo Kognitywistyczne
- (2) International Association of Cognitive Semiotics – członek zarządu
- (3) Scandinavian Association for Language and Cognition
- (4) Cognitive Science Society

Opieka naukowa nad studentami

- (1) Habilitant prowadził zajęcia na kierunkach: kulturoznawstwo, filozofia, a obecnie prowadzi zajęcia specjalistyczne na kierunku kognitywistyka oraz dla studentów Erasmusa (semiotyka, Introduction to Cognitive Science, Cognitive Semiotics, Methodology of Cognitive Science, Philosophy of Mind, Human Problem Solving, Natural Language Processing).

Staż zagraniczne lub krajowe w ośrodkach naukowych lub akademickich

- (1) Wykłady dla na zaproszenie Uniwersytetu w Lund poświęcone problemom znaczenia (30.11 -7.12.2014)

Recenzowanie projektów oraz publikacji w czasopismach międzynarodowych lub krajowych

- (1) „AVANT. Trends in Interdisciplinary Studies” – Kolegium Recenzyjne

4.1 Ogólna ocena artykułów, konferencji, aktywności organizacyjnej:

Dr Piotr Konderak jest autorem 5 publikacji (3 angielskojęzyczne), wygłosił 17 referatów na konferencjach tematycznych (11 zagraniczne: Szwecja, Dania, Norwegia, Finlandia, Portugalia, Włochy, Japonia), jest współpracownikiem projektu międzynarodowego, odbył staże zagraniczne, recenzował zagraniczne teksty (abstrakty konferencyjne), był współorganizatorem Zjazdów i kongresów międzynarodowych w Polsce (Lublin) i za granicą. To wszystko świadczy o dużej aktywności badawczej zarówno w zakresie publikacyjno-referatowej, jak i organizacyjno-dydaktycznej.

5. Nagrody i wyróżnienia

- (1) Wyróżniona praca doktorska w konkursie im. K. Szaniawskiego TPiKN (2006)
- (2) Medal KEN (2012)
- (3) Nagrody indywidualne Rektora UMCS (2014, 2016) - 2

6. Ogólna ocena dorobku

Prace poprzedzające monografię, sama monografia oraz aktywność organizacyjna Habilitanta ukazują etapy jego wkładu w rozwój semiotyki kognitywnej, a także jego wkład w koncepcyjne i instytucjonalne formowanie się wyróżnionego obszaru badań. Dorobek ten ma doniosłość badawczą przez swój wpływ na rozwój określonej dyscypliny naukowej, w tym wypadku nauk o poznaniu i komunikacji społecznej (Cognitive Science), a w szczególności obszaru badań nad semiotyką, umysłem i poznaniem prowadzonych w ramach tej dyscypliny. Osiągniętym rezultatem badawczym dra P. Konderaka jest próba stworzenia (i w jakimś zakresie stworzenie) modelu (komputacyjnego) procesu tworzenia znaczeń, a przez to wykazanie też, że właściwą metodą badań wielu procesów semiozy jest modelowanie (symulowanie). W monografii, określając swój paradygmat (założenia ontologiczne, metodologiczne i kryteria wartościowania rezultatów) budowania niestandardowej semiotyki, odwołuje się do znaczenia jako pojęcia organizującego koncepcję badanego procesu semiozy, obierając ją jako donioślejszą teoretycznie niż znak, język czy komunikację. Rozumienie tej kategorii osadzone w jest procesie jego tworzenia, w opisie mechanizmów powstawania znaczenia w świadomości podmiotu.

Sformułowane założenia zarówno teoretyczno-filozoficzne prowadzące do wyniku końcowego, jakim jest zaproponowany model symulacji określonego aspektu procesu semiozy, poddane są krytyce i argumentacji w konfrontacji z innymi koncepcjami semiotycznymi oraz z wynikami badań empirycznych z różnych dziedzin. Ograniczeniem jest to, że sam Autor głównie skupia się nad bliższymi mu badaniami architektury kognitywnej budowanej w ramach SNePS/GLAiR.

7. Ocena końcowa i postawienie wniosku

Opierając się na powyżej sformułowanych opiniach i uwagach stwierdzam, że dorobek naukowy dra Piotra Konderaka oraz jego osiągnięcia organizacyjne wykraczają poza standardowe wymagania stawiane przy wnioskowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego i w pełni spełniają ustawowy warunek „znacznego wkładu autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej”.

Wnioskuje o przyjęcie przez Komisję ds. Postępowania Habilitacyjnego przy Radzie Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS uchwały o nadaniu drowi Piotrowi Konderakowi stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk społecznych w dyscyplinie – nauki o poznaniu i komunikacji społecznej.